บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากภาวะวิกฤตของประเทศที่เกิดขึ้นตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2540 ได้สะท้อนให้เห็นสัจจะหลาย ประการ ชาวไทยทั้งมวล ได้เห็นถึงความพลังพลาดทางทัศนคติและค่านิยมของการใช้ชีวิตและการ ทำงาน รวมไปถึงการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาประเทศ ที่ล้วนอิงอยู่กับรูปแบบและแนวคิด ของประเทศที่พัฒนาแล้ว จนทำให้ประเทศไทยสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองและทรัพยากรอันมีค่า ตลอดจนสูญเสียความคิดริเริ่มที่คนไทยมีอยู่ แต่การแก้ไขและขจัดข้อบกพร่องเหล่านี้มิใช่สิ่งที่ เหลือวิสัย เพียงแต่ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการด้วยกัน โดยเริ่มต้นจากเจตจำนงในการพึ่งพาตนเอง เป็นหลักสำคัญ จากนั้น ปัจจัยอื่นจะมาช่วยเสริมเติมให้สมบูรณ์ขึ้นได้แก่ การมีส่วนร่วม มีจุดขืน และทิศทางการทำงานที่ชัดเจน ตลอดจนเจตกติในการรับผิดชอบร่วมกันของชาวไทยทุกสาขา วิชาชีพ รวมถึงหน่วยงานวิจัยและนักวิจัย ที่ตระหนักถึงหน้าที่ในการทำงานวิจัยให้เป็นไปในทิศทางที่จะนำผลการวิจัยมาแก้ไขปัญหาของประเทศให้ผ่านพ้นวิกฤตสู่การพัฒนาที่ยั่งขืน (คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2544: 7)

การวิจัยเป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนรู้ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ และได้องค์ ความรู้ที่มีเหตุมีผลจากการศึกษาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สามารถนำความรู้นั้นมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างมั่นใจ ในการกำหนดนโยบายและในระดับปฏิบัติ (คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2542: 12) เป็นวิธีการสร้างฐานความรู้ เพื่อดำเนินการสอน หรือการเผยแพร่วิทยาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน สังคมปัจจุบัน ซึ่งได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี องค์ความรู้มีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างมาก จนอาจกล่าวได้ว่า เราเริ่มเข้าสู่ยุคการจัดการองค์ความรู้ นั่นคือ แทนที่เราจัดการข่าวสารข้อมูลที่ผ่านมาในยุคนี้ เราต้องรู้จักจัดการองค์ความรู้ต่างๆ และ เนื่องจากการวิจัยเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ จึงนับว่าการวิจัยเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นอย่าง ยิ่งในการจัดการองค์ความรู้ การวิจัยเป็นวิถีชีวิตวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่ง ประกอบกิจการเกี่ยวกับความรู้ โดยการบุกเบิก แสวงหา ทำนุบำรุงรักษา ถ่ายทอดและใช้ประโยชน์ จากความรู้ครบทั้งวงจร การวิจัยนอกจากเป็นหนึ่งในภารกิจหลักแล้ว ยังมีบทบาทในการสร้าง ความรู้เพื่อส่งเสริมภารกิจหลักอื่นของสถาบัน (พงษ์พัชรินทร์ พุธวัฒนะ, 2545: 1)

การวิจัยเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยในการรับใช้สังคมนอกเหนือจากภาระการเรียน การสอนเพื่อผลิตบัณฑิต ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยให้ ความสำคัญยิ่ง ในการกำหนดมาตรฐานด้านการวิจัยและกลไกในการควบคุมคุณภาพการวิจัย ทบวงมหาวิทยาลัยมีความมุ่งหวังอย่างสูงในการนำพามหาวิทยาลัยของไทยสู่ความเป็นเลิศทาง วิชาการและการวิจัยในสาขาที่มีศักยภาพและความพร้อม แม้ในความเป็นจริงสถานภาพการวิจัย นักวิจัยไทยยังอยู่ในระดับต่ำกว่าที่ประมาณการ โดยเฉพาะการผลิตผลงานวิจัยทางสาขา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (วรรณา แผนมุนิน, 2546:92)

วันชัย ศิริชนะ กล่าวว่า ประเทศไทยยังขาดนักวิจัยที่ดี ผลงานวิจัยมีน้อย นักวิจัยขาดการ กระตุ้นที่ชัดเจนจากมหาวิทยาลัยและที่สำคัญอาจารย์มหาวิทยาลัยไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการ ผลิตงานวิจัยมากนัก สอดคล้องกับ ระวี ภาวิไล ที่กล่าวว่า มหาวิทยาลัยที่ไม่มีหรือไม่สนับสนนการ วิจัยยังไม่ได้ทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ เพราะภารกิจประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา คือ การ สร้างสรรค์วิชาการ การแสวงหาความรู้จากธรรมชาติโดยตรงด้วยตนเอง ถ้าอาจารย์ไม่ทำการวิจัย หรือค้นคิดเพื่อให้รู้จักธรรมชาติสาขาวิชาการของตนเอง ความรู้ที่อาจารย์มีสำหรับถ่ายทอดไปยัง ศิษย์ก็เป็นเพียงสิ่งที่จำมาจากการเรียน การอ่านผลงานตำรับตำราของนักวิชาการในแหล่งอื่น อาจารย์จึงเป็นเสมือนเครื่องบันทึกหรือสมคหนังสือที่เคลื่อนที่ได้ พคได้เท่านั้น เมื่ออาจารย์เริ่มต้น คิดค้นหรือวิจัยค้วยตนเองบรรยากาศทางวิชาการที่มีสภาพโปร่งแจ้งแข็งขัน จะเกิดขึ้นแทนที่ บรรยากาศอันเฉื่อยชา ซึมเซา ทั้งนี้เป็นเพราะทั้งอาจารย์และนิสิตนักศึกษาเกิดความรู้สึกว่ากำลัง เผชิญหน้ากับแหล่งความรู้ที่มีชีวิตชีวา (อ้างถึงใน พงษ์พัชรินทร์ พุธวัฒนะ, 2545:5, 18) อย่างไรก็ ตาม การบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยก็มีส่วนสำคัญต่อการสร้างงานวิจัยของอาจารย์และบุคลากร ระบบการบริหารมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน มิได้มีไว้สำหรับการบริหารงานวิจัยในรูปแบบที่เอาจริง เอาจัง ยังคงเป็นการบริหารในรูปแบบที่มองงานวิจัยว่าเป็นเรื่องของความสมัครใจของผู้ทำ ระบบ บริหารมหาวิทยาลัยมักจะอำนวยความสะดวกเท่าที่จะทำได้โดยต้องไม่ไปกระทบงานหลักของ มหาวิทยาลัย คืองานสอนและงานบริการ และจะต้องไม่กระทบต่อภาระงานของอาจารย์ กล่าวคือ อาจารย์แต่ละคนมีภาระงานสอนและงานบริการเท่าๆ กัน ไม่ว่าอาจารย์ผู้นั้นจะมีงานวิจัยหรือไม่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งงานวิจัยถูกถือเป็นงานส่วนตัวของอาจารย์แต่ละคน หากจะให้มหาวิทยาลัย สามารถผลิตผลงานวิจัยได้อย่างแท้จริง จะต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งเชิงวัฒนธรรมและเชิงโครงสร้าง อย่างมากมาย (วิจารณ์ พานิช, 2546:57) จากสภาพข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น สภามหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2549 ได้แสดงความเป็นห่วงต่อการเสีย โอกาสของอาจารย์ในการทำวิจัยอันเนื่องมาจากอาจารย์ต้องรับภาระงานในโครงการพิเศษมาก เกินไปจนไม่มีเวลาทำวิจัย ซึ่งจะมีผลทำให้เสียโอกาสในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ สภา

มหาวิทยาลัยจึงมอบหมายให้มหาวิทยาลัยวิเคราะห์เป็นรายคณะถึงสิ่งที่ได้จากการเปิดสอน โครงการพิเศษเทียบกับอัตรากำลังที่ต้องใช้ เทียบกับงานวิจัยบัณฑิตศึกษาจะอ่อนแอลงตลอดจน การเสียโอกาสของอาจารย์ที่จะก้าวหน้าในอาชีพ (บุญสม ศิริบำรุงสุข, 2549: http://www.intranetpsu.ac.th/president/tell/T3.htm)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาในส่วนที่ ้เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษา ไว้หลายมาตรา ได้แก่ มาตรา 4 ได้นิยามคำว่า "คณาจารย์" หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางค้านการสอนและการวิจัยในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน มาตรา 24 (5) ระบุว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวคล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความ สะควกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ มาตรา 28 ระบว่า หลักสตรการศึกษาระดับอดมศึกษา มีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์กร ความรู้และพัฒนาสังคม และมาตรา 30 ได้ระบุว่า ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2542 : 2-9) สาระที่ปรากฏใน พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้สะท้อนให้เห็นถึงเจตนารมณ์ที่ม่งเน้นความสำคัญของการวิจัยที่มี ต่อกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้น บุคลากร อาจารย์ นักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาต้องทำงานวิจัย โดยถือเป็นหน้าที่หลักที่ต้องกระทำอย่างจริงจัง เพื่อจะได้มีส่วนค้นคว้าหาคำตอบในการแก้ไข ปัญหาและสร้างสรรค์สังคม นอกจากนี้ควรเป็นผู้นำผลวิจัยและความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการ เรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคปฏิรูปทางการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเน้นการ จัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยฝึกทักษะ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้เป็นอย่างดี นอกเหนือจากการเรียนการสอนปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาได้นำการวิจัยมาใช้ในการดำเนินงานหรือการบริหารงานเพื่อก่อให้เกิด ประสิทธิภาพสูง เช่น การรับฟังความคิดเห็นของประชาคม การทำประชาพิจารณ์ก่อนการ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารหรือการคำเนินงาน โคยใช้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของ ประชาคมเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับเปลี่ยน การสำรวจ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ด้านจุดอ่อน จุดแข็งของสิ่งแวคล้อมทั้งภายในและภายนอกสถาบันก่อนการจัดทำแผนกลยุทธ์ เพื่อจัดการให้การ คำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เหล่านี้ล้วนต้องใช้กระบวนการวิจัยทั้งสิ้น (สุกัญญา โฆวิไลกุล, 2543 อ้างถึงใน พงษ์พัชรินทร์ พุธวัฒนะ, 2545 : 1)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้กำหนดเป้าหมายชัดเจนที่จะมุ่งไปสู่การเปลี่ยนแปลงใน ส่วนของทิศทางของมหาวิทยาลัย โดยเปลี่ยนจุดเน้นจากการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตเป็นการ เน้นการวิจัยและการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโทและเอก เพื่อการมุ่งพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยที่ มุ่งเน้นการวิจัย (Research Oriented University) ด้วยการจัดการศึกษาให้มีความสัมพันธ์ สอดกล้อง กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ด้องการความรู้แบบนวัตกรรม ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ต้องมีการค้นคว้า และวิจัยที่เข้มแข็ง การทำวิจัยต้องสามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ สังคม และ สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จึงค้องสร้างนักวิจัยให้กับสังคม โดยเป็นนักวิจัยที่มี กุณภาพ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต และนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือสังคมด้วย กุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2549ค : 1) โดย มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการในหลายรูปแบบทั้งการกำหนดระบบดัชนีชี้วัดหลัก การจัดตั้งกองทุน วิจัย การพัฒนาภาควิชา การจัดตั้งหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนการวิจัยการพัฒนาคุณวุฒิทางการศึกษา ของอาจารย์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเน้นวิจัย (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2549 : 50)

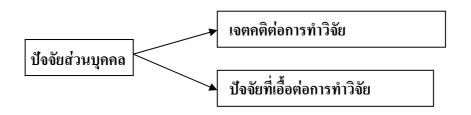
วิทยาลัยอิสลามศึกษาได้กำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้ว่า วิทยาลัยอิสลามศึกษาเป็น สถาบันการศึกษาระดับอดมศึกษาชั้นนำทางวิชาการด้านอิสลามศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมไทยมสลิม และภูมิภาคอย่างสมคล โดยยึดอัลอิสลามเป็นบรรทัดฐาน โดยกำหนดพันธกิจในการเป็นศูนย์กลาง การศึกษา ค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับวิทยาการอิสถามและสังคมมุสลิมในประเทศไทย แผนกลยุทธ์ด้าน การวิจัยและบัณฑิตศึกษา (2545-2549) กำหนดให้พัฒนาขีดความสามารถอาจารย์บุคลากรให้เป็น นักวิจัยและทีมงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อผลิตและพัฒนาผลงานวิจัยของวิทยาลัย ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพมากขึ้น โดยวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ตามโครงการสร้างความ เข้มแข็งตั้งแต่ปังบประมาณ 2545 แต่ผลงานการวิจัยและจำนวนการตีพิมพ์ผลงานวิจัยยังมีจำนวน น้อยมาก (วรรณา แผนมุนิน, 2546 : 93) จากรายงานการประเมินคุณภาพวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2547 (วิทยาลัยอิสลามศึกษา, 2549) มาตรฐานที่ 4 ด้าน การวิจัยและงานสร้างสรรค์ อันประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ จำนวนบทความวิจัย และงาน สร้างสรรค์ที่เผยแพร่ ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ได้รับรางวัล จดสิทธิบัตร หรืออนุ สิทธิบัตร จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายนอก จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยภายในสถาบัน ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่ออาจารย์ประจำทุกระดับ พบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องปรับปรุง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นต่อ การวิจัยและปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยของบุคลากร รวมถึงปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการทำวิจัยของ บุคลากรเพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุง วางแผนกลยุทธ์การวิจัยของผู้บริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสถานภาพการทำวิจัยของบุคลากรวิทยาลัย
- 2.2 เพื่อศึกษาเจตคติต่อการวิจัยของบุคลากรวิทยาลัย
- 2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยของบุคลากรวิทยาลัย

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย ศึกษาจากกลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมนักวิจัยของอาจารย์ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ของพงษ์พัชรินทร์ พุธวัฒนะ (2545) ที่เกี่ยวกับ<mark>ทัศนคติ ค่านิยม</mark> และ ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้ง นี้ตามแผนภูมิข้างท้าย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น

4.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ประเภทของ บุคลากร สายงาน และตำแหน่งทางวิชาการ

4.2 ตัวแปรตาม

- 4.2.1 เจตคติต่อการวิจัย
- 4.2.2 ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ 7 ด้าน คือ
 - ด้านนโยบายและการบริหารวิจัย
 - ด้านความรู้และประสบการณ์ด้านการวิจัย

- ค้านแหล่งค้นคว้าข้อมูลวิจัย
- ด้านเงินทุน และงบประมาณด้านการวิจัย
- ด้านทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการวิจัย
- ด้านเวลาสำหรับทำการวิจัย
- ด้านผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำวิจัย

5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

- 5.1 ศึกษาเจตกติที่มีต่อการวิจัยของบุกลากรวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 5.2 ศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยของบุคลากรวิทยาลัยอิสลาม ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 5.3 การศึกษาครั้งนี้กำหนดช่วงเวลาการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 15 มกราคม 28 กุมภาพันธ์ 2550

6. ความสำคัญและประโยชน์

การศึกษาเรื่องเจตคติต่อการวิจัยและปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยของบุคลากรวิทยาลัยอิสลาม ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อ การศึกษา ดังนี้

- 6.1 ได้ทราบถึงเจตคติต่อการวิจัยของบุคลากรวิทยาลัย
- 6.2 ได้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยของบุคลากรวิทยาลัย
- 6.3 เป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริหาร ที่จะนำไปพิจารณาหาแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัยของบุคลากรวิทยาลัย
- 6.4 ผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการประกอบการพิจารณาการประเมินคุณภาพ การศึกษา

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

เจตคติต่อการวิจัย หมายถึง ความคิดเห็น ความเชื่อ และความรู้สึกของบุคคลที่มีอารมณ์เป็น ส่วนประกอบ หรือความโน้มเอียงที่จะแสดงออกต่อกระบวนการค้นคว้าหาข้อเท็จจริง โดยมี จุดมุ่งหมายที่แน่นอนและใช้ระเบียบวิธีที่มีหลักเกณฑ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่เชื่อถือได้

ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำวิจัย ได้แก่ นโยบาย การบริหารงานวิจัย ความรู้และประสบการณ์ด้านการทำวิจัย แหล่งค้นคว้าข้อมูล เงินทุน และงบประมาณด้านการวิจัย ทรัพยากรเพื่อการวิจัย เวลาสำหรับการวิจัย และผลตอบแทนที่ได้รับ จากการทำวิจัย

บุคลากร หมายถึง ข้าราชการ และพนักงานมหาวิทยาลัย สังกัดวิทยาลัยอิสลามศึกษาทั้ง สองสายงาน คือ สายการสอน และสายสนับสนุน

วิทยาลัย หมายถึง วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี